Ahmet Cüneyt ARMAĞAN

MİKRO İKTİSADA GİRİŞ

FİLİZ KİTABEVİ
İSTANBUL
2025

Şubat 2025

ISBN: 978-625-5957-21-4

BASKI - CİLT
Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Matbaacı Sertifika Numarası: 77398

YAYINLAYAN

Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım
Petrol Ürünleri Sanayi ve Tic. Ltd. Şti.
Cemal Yener Tosyalı Cad. No: 57/A (113)
Vefa-Fatih/İSTANBUL
Tel: (212) 527 0 718
(850)441 0 359
Faks: (212) 519 20 71

www.filizkitabevi.com
bilgi@filizkitabevi.com
Yayıncı Sertifika Numarası: 77398

Copyright© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Filiz Kitabevi Basım Yayın Dağıtım Petrol Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

YAZAR HAKKINDA

1995 senesinde İstanbul Üniversitesi İngilizce İktisat Bölümünden mezun oldu. 2000 senesinde İstanbul Üniversitesi Çalışma Ekonomisi Yüksek Lisans Derecesi, 2003 senesinde University of Connecticut Ekonomi Yüksek Lisans Derecesi, 2013 senesinde İstanbul Üniversitesi Çalışma Ekonomisi Doktora Derecesi aldı. 2009 senesinden bu yana Yalova Üniversitesi Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri bölümünde görev yapmaktadır.

Anneciğime…

ÖNSÖZ

Bu kitap Mikro İktisada Giriş dersi için birkaç sene önce hazırlamaya başladığım ders notlarına dayanmaktadır. Pandemi sürecinde ders notları genişletilmiş ve şekiller eklenmiştir.

Türkiye'de birçok iktisat kitabında işlenmeyen konular kitaba dahil edilmiştir. Refah Ekonomisi ve Dışsallıklar bunlardan ikisidir. Oyun Teorisi ise mümkün olduğu kadar kısa ve özet olarak işlenmeye çalışılmıştır.

Kitabın birinci ünitesi İktisada Giriş kitaplarındaki bazı konuları hatırlamak için hazırlanmıştır. Gerekli görüldüğü takdirde işlenmeyebilir. 14. Ünite ise Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri haricindeki bölümler tarafından işlenebilir.

Kitabın ikinci baskısında birinci baskısındaki birçok hata düzeltilmiş ve kitabın her yerinde düzenlemeler yapılmıştır. ALLAH hayırlısını nasip etsin.

Şefkatli anneciğime ve teşvik eden babama ne kadar teşekkür etsem azdır. Özellikle annemin hakkını hiçbir zaman ödeyemem.

ÜNİTELER

ÖNSÖZ VII
ÜNİTELER IX
İÇİNDEKİLER XI
FORMÜLLER LİSTESİ XXI
TABLOLAR LİSTESİ XXIII
ŞEKİLLER LİSTESİ XXV
1 PİYASADA DENGE 1
2 REFAH EKONOMİSİ 17
3 PİYASA DENGESİNE MÜDAHALELER 37
4 ULUSLARARASI TİCARET 55
5 ESNEKLİK 73
6 DIŞSALLIKLAR 95
7 TÜKETİCİ TERCİHLERİ 111
8 ŞİRKET DENGESİ 149
9 MALİYETLER 187
10 TAM REKABET PİYASASI 205
11 TEKEL PİYASASI 239
12 TEKELCİ REKABET PİYASASI 261
13 OYUN TEORİSİ ve OLİGOPOL PİYASASI 271
14 EMEK PİYASALARI 287
KAYNAKLAR 313

İÇİNDEKİLER

YAZAR HAKKINDA ..... **III**
ÖNSÖZ ..... **VII**
ÜNİTELER ..... **IX**
İÇİNDEKİLER ..... **XI**
FORMÜLLER LİSTESİ ..... **XXI**
TABLOLAR LİSTESİ ..... **XXIII**
ŞEKİLLER LİSTESİ ..... **XXV**
1 PİYASADA DENGE **1**
1.1 Piyasa 1
1.1.1 Talep 1
1.1.2 Arz 4
1.2 Piyasa Dengesi 5
1.3 Piyasa Dengesinin Değişmesi 6
1.3.1 Talebin Artması 6
1.3.2 Arzın Azalması 8
1.3.3 Talebin Azalması 9
1.3.4 Arzın Artması 10
1.3.5 Hem Arzın Hem de Talebin Azalması 11
1.3.6 Arzın Azalması ve Talebin Artması 12
Birinci Ünite Çalışma Soruları 14
2 REFAH EKONOMİSİ **17**
2.1 Tüketici Fazlası 18
2.2 Satıcı Fazlası 21
2.3 Toplam Fazla 24

2.4 Piyasanın Başarısı 26
2.5 Piyasanın Başarısızlığı 30
2.6 Bireysel Talep Eğrisi 31
İkinci Ünite Çalışma Soruları 34
3 PİYASA DENGESİNE MÜDAHALELER 37
3.1 Müdahale Çeşitleri 37
3.2 Müdahale Öncesi Durum.....37
3.3 Fiyat Müdahalesi 39
3.3.1 Taban Fiyat 39
3.3.2 Tavan Fiyat 41
3.4 Miktar Müdahalesi 43
3.5 Vergi.....46
Üçüncü Ünite Çalışma Soruları 52
4 ULUSLARARASI TİCARET.....55
4.1 Uluslararası Ticaretin Tarihi 55
4.2 Uluslararası Ticaretin Faydaları 57
4.2.1 Uluslararası Ticaretin Olmadığı Durum.....58
4.2.2 Ülkenin Uluslararası Ticarete Açılması 59
4.2.2.1 Ülkenin İhracat Yapmaya Başlaması 59
4.2.2.2 Ülkenin İthalat Yapmaya Başlaması 61
4.2.3 Uluslararası Ticaretin Sınırlanması.....64
4.3 Uluslararası Ticaretin Diğer Faydaları 66
4.3.1 Mamul Çeşitliliği 66
4.3.2 Ölçek Ekonomileri 66
4.3.3 Rekabet Artışı 67
4.3.4 Fikir Alışverişi 67
4.4 Uluslararası Ticarete Tenkitler 67
4.4.1 Kaybolan İstihdam 67
4.4.2 Milli Güvenlik.....68
4.4.3 Emekleme Aşamasındaki Sektör 68
4.4.4 Haksız Rekabet 69

4.4.5 Pazarlık Kozu 69
Dördüncü Ünite Çalışma Soruları 70
5 ESNEKLİK 73
5.1 Talebin Fiyat Esnekliği 73
5.1.1 Farklı Talep Eğrilerinin Esnekliği 73
5.1.2 Esnekliğin Ölçülme Yönü 76
5.1.3 Talebin Fiyat Esnekliklerinin Tasnifi 77
5.1.4 Talep Esnekliğinin Faktörleri 78
5.1.4.1 İhtiyaç Derecesi 78
5.1.4.2 İkamenin Temini 79
5.1.4.3 Mala Harcanan Para 79
5.1.4.4 Zaman 79
5.1.5 Düz Çizgideki Esneklik 79
5.1.6 Talebin Fiyat Esnekliği ve Toplam Satış Hasılatı 82
5.2 Talebin Gelir Esnekliği 83
5.3 Çapraz Talep Esnekliği 84
5.4 Arzın Fiyat Esnekliği 85
5.4.1 Farklı Arz Eğrilerinin Esnekliği 85
5.4.2 Arzın Fiyat Esnekliklerinin Tasnifi 88
5.4.3 Arz Esnekliğinin Faktörleri 89
5.4.3.1 Üretim Sürecinin Karakteristiği ve Maliyet Yapısı 89
5.4.3.2 Stoklanabilme Özelliği ve Maliyeti 89
5.4.3.3 Zaman 90
Beşinci Ünite Çalışma Soruları 91
6 DIŞSALLIKLAR 95
6.1 Dışsallıklar ve Piyasanın Başarısızlığı 96
6.1.1 Negatif Dışsallıklar 96
6.1.2 Pozitif Dışsallıklar 99
6.2 Dışsallıklara Yönelik Politikalar 102
6.2.1 Kumanda Politikaları 102
6.2.2 Vergiler ve Sübvansiyonlar 103

6.2.3 Mübadele Edilebilen Kirletme İzinleri 103
6.2.4 Politikaların Mukayesesi 104
6.2.5 Görsel Mukayese 107
Altıncı Ünite Çalışma Soruları 109
7 TÜKETİCİ TERCİHLERİ 111
7.1 Kardinal Yaklaşım 111
7.2 Ordinal Yaklaşım 113
7.2.1 Farksızlık Eğrileri 114
7.2.1.1 Negatif Eğim 116
7.2.1.2 Kesişmemek 116
7.2.1.3 Dışbükeylik 117
7.2.1.4 Değişik Biçimlerdeki Farksızlık Eğrileri 123
7.2.1.4.1 Tam İkame Durumu 123
7.2.1.4.2 Sıfır İkame Durumu 124
7.2.2 Bütçe Doğrusu 125
7.2.2.1 Bütçe Doğrusunun Eğimi 126
7.2.2.1.1 Negatif Eğim 126
7.2.2.1.2 Eğimin Manası 127
7.2.2.2 Bütçe Doğrusunun Değişmesi 127
7.2.2.2.1 Bütçe Doğrusunun Kayması 127
7.2.2.2.1.1 Bütçe Doğrusunun Dışarı Kayması 128
7.2.2.2.1.2 Bütçe Doğrusunun İçeri Kayması 129
7.2.2.2.2 Bütçe Doğrusunun Eğiminin Değişmesi 131
7.2.2.2.2.1 A Mamulünün Fiyatının Değişmesi 131
7.2.2.2.2.2 B Mamulünün Fiyatının Değişmesi 133
7.2.3 Tüketici Dengesi 134
7.2.4 Tüketici Dengesindeki Değişmeler 137
7.2.4.1 Gelirdeki Değişme 137
7.2.4.2 Fiyatlardaki Değişmeler 141
7.2.4.2.1 A Mamulünün Fiyatının Düşmesi 141
7.2.4.2.2 B Mamulünün Fiyatının Yükselmesi 142

Yedinci Ünite Çalışma Soruları 144
8 ŞİRKET DENGESİ 149
8.1 Üretim Fonksiyonu 149
8.2 Azalan Verim Kanunu 150
8.3 Üretici Dengesinin Kalemleri 154
8.3.1 Eş-Ürün Eğrileri 154
8.3.1.1 Negatif Eğim 157
8.3.1.2 Kesişmemek 158
8.3.1.3 Dışbükeylik 158
8.3.2 Eş-Maliyet Doğruları 165
8.3.2.1 Eş-Maliyet Doğrusunun Eğimi 166
8.3.2.1.1 Negatif Eğim 166
8.3.2.1.2 Eğimin Manası 166
8.3.2.2 Eş-Maliyet Doğrusunun Değişmesi 167
8.3.2.2.1 Eş-Maliyet Doğrusunun Kayması 167
8.3.2.2.1.1 Eş-Maliyet Doğrusunun Dışarı Kayması 167
8.3.2.2.1.2 Eş-Maliyet Doğrusunun İçeri Kayması 169
8.3.2.2.2 Eş-Maliyet Doğrusunun Eğiminin Değişmesi 170
8.3.2.2.2.1 Sermayenin Fiyatının Değişmesi 171
8.3.2.2.2.2 Emeğin Fiyatının Değişmesi 172
8.4 Üretici Dengesi 174
8.5 Üretici Dengesindeki Değişmeler 176
8.5.1 Üretici Bütçesindeki Değişmeler 176
8.5.2 Faktör Fiyatlarındaki Değişmeler 177
8.5.2.1 Sermaye Fiyatının Yükselmesi 177
8.5.2.2 Emeğin Fiyatının Düşmesi 179
Sekizinci Ünite Çalışma Soruları 181
9 MALİYETLER 187
9.1 Bazı Mefhumlar 187
9.1.1 Kar 187
9.1.2 Toplam Maliyet 188

9.2 Dönemler 188
9.3 Kısa Dönemde Maliyetler 189
9.3.1 Sabit Maliyetler 189
9.3.1.1 Ortalama Sabit Maliyetler 190
9.3.1.2 Marjinal Sabit Maliyetler 191
9.3.2 Değişken Maliyetler 191
9.3.2.1 Ortalama Değişken Maliyetler 192
9.3.2.2 Marjinal Değişken Maliyetler 193
9.3.3 Kısa Dönemde Toplam Maliyetler 194
9.3.4 Maliyetler Arasındaki İlişkiler 196
9.4 Uzun Döneme Geçiş 198
9.4.1 Üretim Kapasitesi ve Maliyetler 198
9.4.2 Uzun Dönem Ortalama Maliyet Eğrisi 200
9.4.3 Asgari Etkin Ölçek 201
9.4.4 Uzun Dönem Marjinal Maliyet Eğrisi 201
Dokuzuncu Ünite Çalışma Soruları 202
10 TAM REKABET PİYASASI 205
10.1 Piyasaların Tasnifi 205
10.2 Tam Rekabet Piyasasının Ortaya Çıkış Şartları 206
10.3 Tam Rekabet Piyasasının Özellikleri 206
10.3.1 Alıcı ve Satıcı Sayısı 206
10.3.2 Homojen Mamuller 206
10.3.3 Tam Bilgi 207
10.3.4 Piyasada Faaliyet Gösterme 207
10.4 Tam Rekabet Piyasasında Tek Fiyat 208
10.5 Tam Rekabet Piyasasındaki Şirketin Hasılası 209
10.5.1 Toplam Hasıla 209
10.5.2 Ortalama Hasıla 209
10.5.3 Marjinal Hasıla 210
10.6 Şirketin Üretim Kararı 211
10.6.1 Veri Yaklaşımı 211

10.6.1.1 Toplam Yaklaşımı 212
10.6.1.2 Marjinal Yaklaşımı 212
10.6.2 Görsel Yaklaşımı 213
10.6.2.1 Toplam Yaklaşımı 213
10.6.2.2 Marjinal Yaklaşımı 215
10.6.3 Rekabetçi Şirketin İktisadi Kârı 217
10.7 Kısa Dönemde Farklı İhtimaller 219
10.7.1 Aşırı Kâr Eden Şirket 219
10.7.2 Normal Kâr Eden Şirket 220
10.7.3 Zarar Eden Şirket 221
10.7.3.1 Üretimi Durdurması Gereken Şirket 223
10.7.3.2 Üretmeye Devam Etmesi Gereken Şirket 224
10.7.3.3 Şirket İçin Gereken Asgari Şart 225
10.8 Kısa Dönemde Arz Eğrisi 227
10.9 Kısa Dönemden Uzun Döneme Geçiş 228
10.9.1 İktisadi Kâr 228
10.9.2 İktisadi Zarar 230
10.9.3 Normal Kar 231
10.9.4 Uzun Döneme Geçiş 231
Onuncu Ünite Çalışma Soruları 235
11 TEKEL PİYASASI 239
11.1 Monopollerin Ortaya Çıkış Sebepleri 239
11.1.1 Kaynaklar 239
11.1.2 Kanuni Sebepler 239
11.1.3 Ölçek 240
11.2 Monopol Şirketin Üretim ve Fiyatlama Kararları 241
11.2.1 Talep Eğrisi 241
11.2.2 Fiyat ve Hasıla 242
11.3 Monopol Şirketin Kâr Maksimizasyonu 245
11.4 Monopol Şirketlerin Topluma Maliyetleri 247
11.4.1 Tüketicinin Tekel Sömürüsü 247

11.4.2 Toplam Fazla Kaybı 247
11.5 Fiyat Farklılaştırması 251
11.5.1 Monopolcünün Tek Fiyat Uygulaması 252
11.5.2 Monopolcünün Eksik Fiyat Farklılaşmasına Gitmesi 253
11.5.3 Monopolcünün Tam Fiyat Farklılaşmasına Gitmesi 254
11.5.4 Fiyat Farklılaşmasının Şartları 255
11.5.5 Fiyat Farklılaşmasına Misaller 255
11.5.5.1 Öğrenci Fiyatlaması 256
11.5.5.2 İndirim Kartları 256
11.5.5.3 Miktar Fiyatlaması 256
11.6 Monopollere Karşı Kamu Politikaları 256
11.6.1 Rekabetin Korunması 257
11.6.2 Tekellerin Düzenlenmesi 257
11.6.3 Kamulaştırma 257
11.6.4 Bir Şey Yapmamak 257
Onbirinci Ünite Çalışma Soruları 258
12 TEKELCİ REKABET PİYASASI 261
12.1 Özellikler 261
12.2 Kısa Dönemde Denge 262
12.2.1 Kısa Dönemde Aşırı Kâr 262
12.2.2 Kısa Dönemde Zarar 263
12.3 Uzun Dönemde Denge 264
12.4 Tam Rekabet ile Tekelci Rekabet Piyasasının Mukayesesi 266
12.4.1 Tekelci Rekabet Piyasasında Kapasite Fazlası 266
12.4.2 Tekelci Rekabet Piyasasında Aşırı Fiyat 268
12.4.3 Tavır Farklılığı 268
Onikinci Ünite Çalışma Soruları 269
13 OYUN TEORİSİ ve OLİGOPOL PİYASASI 271
13.1 Oligopol Piyasanın Özellikleri 271
13.2 Oyun Teorisi 272
13.2.1 Zanlı İkilemi 272

13.2.2 Duopoli 276
13.2.2.1 Üretimin Paylaşılması 276
13.2.2.2 Şirketlerin Aralarında Anlaşması 277
13.2.2.3 Şirketlerden Birinin Hile Yapması 278
13.2.2.4 İki Şirketin de Hile Yapması 279
13.2.3 Duopoli Örneğinde Oyun Teorisi 280
Onüçüncü Ünite Çalışma Soruları 284
14 EMEK PİYASALARI 287
14.1 Emek Arzı 287
14.1.1 Bireysel Emek Arzı.....287
14.1.2 Piyasa Emek Arzı.....290
14.1.3 Emek Arzındaki Değişimler 291
14.1.4 Emek Arz Esnekliği 292
14.1.5 Emek Arzıyla Alakalı Unsurlar.....293
14.1.5.1 Diğer Ücret Oranları.....293
14.1.5.2 Ücret Dışı Gelir 294
14.1.5.3 Bireylerin Boş Zaman Tercihleri.....294
14.1.5.4 İşlerin Ücret Dışı Yönleri 294
14.1.5.5 İşçi Sayısının Artması 294
14.1.6 Maaşlı Çalışanlar 294
14.2 Emek Talebi 295
14.2.1 Ürün Piyasasında Tam Rekabetçi Bir Şirketin Emek Talep Eğrisi 299
14.2.2 Ürün Piyasasında Eksik Rekabetçi Bir Şirketin Emek Talep Eğrisi 300
14.2.3 Emek Talebindeki Değişimler 301
14.2.4 Emek Talep Esnekliği.....302
14.2.5 Kısa ve Uzun Dönem Emek Talepleri 304
14.3 Emek Piyasasında Denge 305
Ondördüncü Ünite Çalışma Soruları.....307
KAYNAKLAR.....313

FORMÜLLER LİSTESİ

Formül 5-1: Talebin Fiyat Esnekliğinin Teferruatlı Formülü.....75
Formül 5-2: Talebin Fiyat Esnekliği Ortalama Formülü.....76
Formül 5-3: Arzın Fiyat Esnekliğinin Ortalama Formülü.....87
Formül 8-1: Toplam Üretim Fonksiyonu 150

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 2-1: Farklı Şahısların A Mamulüne Dair Rezervasyon Fiyatları (TL) 19
Tablo 2-2: Farklı Şirketlerin A Mamulüne Dair Üretim Maliyetleri (TL) 22
Tablo 3-1: Taban Fiyat Sonrası Fazla Değişimleri 41
Tablo 3-2: Tavan Fiyat Sonrası Fazla Değişimleri 43
Tablo 3-3: Miktar Müdahalesi Sonrası Fazla Değişimleri.....46
Tablo 3-4: Vergi Sonrası Fazla Değişimleri 48
Tablo 4.1: Mutlak Üstünlük Teorisi 56
Tablo 4.2: Mukayeseli Üstünlük Teorisi 57
Tablo 4-3: İhracat Sonrası Fazla Değişimleri 61
Tablo 4-4: İthalat Sonrası Fazla Değişimleri 63
Tablo 4-5: Gümrük Vergisi Sonrası Fazla Değişimleri 65
Tablo 6-1: Kirliliğe Karşı Tedbirlerin Maliyet Mukayesesi (TL) 106
Tablo 7-1: Farklı Mal Bileşimleri ve Fayda 114
Tablo 7-2: Farklı Fayda Düzeyleri 115
Tablo 7-3: Şekil 7-5'deki Farklı Aralıklardaki Faydalar 119
Tablo 7.4: Gelirdeki Artış veya Mamul Fiyatlarının Düşmesi 128
Tablo 7.5: Gelirdeki Azalma veya Mamul Fiyatlarının Yükselmesi 130
Tablo 7.6: A Mamulünün Fiyatındaki Değişmeler 132
Tablo 7.7: B Mamulünün Fiyatındaki Değişmeler 133
Tablo 8-1: Toplam, Ortalama ve Marjinal Ürün 151
Tablo 8-2: Farklı Faktör Bileşimleri ve Ürün Miktarı 155
Tablo 8-3: Farklı Üretim Miktarları 156
Tablo 8-4: Şekil 8-5'deki Farklı Aralıklardaki Verimlilikler 161
Tablo 8.5: Bütçedeki Artış veya Faktör Fiyatlarının Düşmesi 168

Tablo 8.6: Bütçedeki Azalma veya Faktör Fiyatlarının Yükselmesi 170
Tablo 8.7: Sermayenin Fiyatındaki Değişmeler 171
Tablo 8.8: Emeğin Fiyatındaki Değişmeler.....173
Tablo 9-1: Farklı Maliyet Çeşitlerinin Seyri 196
Tablo 10-1: Farklı Piyasa Tiplerinin Mukayese Edilmesi 205
Tablo 10-2: Toplam, Ortalama ve Marjinal Hasıla 211
Tablo 10-3: Şirketin Hasıla ve Maliyet Bilgileri 212
Tablo 11-1: Monopol Şirketin Toplam, Ortalama ve Marjinal Hasıla Takvimi 243
Tablo 14.1: Tam Rekabetçi Bir Şirketin Emek Talep Takvimi 296

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1-1: Mamul Talep Eğrisi ve Değişmesi 3
Şekil 1-2: Mamul Arz Eğrisi ve Değişmesi 4
Şekil 1-3: Piyasa Dengesi 6
Şekil 1-4: Sadece Talebin Artması ve Piyasa Dengesinin Değişmesi 7
Şekil 1-5: Sadece Arzın Azalması ve Piyasa Dengesinin Değişmesi 8
Şekil 1-6: Sadece Talebin Azalması ve Piyasa Dengesinin Değişmesi 9
Şekil 1-7: Sadece Arzın Artması ve Piyasa Dengesinin Değişmesi 10
Şekil 1-8: Arzın ve Talebin Azalması Neticesinde Piyasa Dengesinin Değişmesi 11
Şekil 1-9: Arzın Azalması ve Talebin Artması Neticesinde Piyasa Dengesinin Değişmesi 12
Şekil 2-1: A Mamulünde Piyasa Dengesi 17
Şekil 2-2: Bazı Şahısların Rezervasyon Fiyatı Noktaları 20
Şekil 2-3: A Mamulü Talep Eğrisi 21
Şekil 2-4: Dört Şirketin Maliyet (Fiyat) Noktaları 23
Şekil 2-5: A Mamulü Arz Eğrisi 23
Şekil 2-6: A Mamulüne Dair Toplam Fazla 24
Şekil 2-7: A Mamulü Piyasasında Şirket Fazlasının Baskın Olması 25
Şekil 2-8: A Mamulü Piyasasında Tüketici Fazlasının Baskın Olması 26
Şekil 2-9: Piyasa Denge Miktarının Etkinliği 29
Şekil 2-10: Tek Tüketicinin Fazlası 32
Şekil 2-11: Tüketici Fazlasının Alanı 33
Şekil 3-1: Müdahale Öncesi Piyasa 38
Şekil 3-2: Müdahale Öncesi Toplam Fazla 38
Şekil 3-3: Taban Fiyat Sonrası Toplam Fazla 40

Şekil 3-4: Tavan Fiyat Sonrası Toplam Fazla 42
Şekil 3-5: Miktar Müdahalesi Sonrası Toplam Fazla 45
Şekil 3-6: Verginin Etkileri – 1 48
Şekil 3-7: Verginin Etkileri – 2 49
Şekil 3-8: Verginin Etkileri – 3 50
Şekil 4-1: Uluslararası Ticaretin Olmadığı Durumda Toplam Fazla 58
Şekil 4-2: Ülkenin İhracat Yapmaya Başlaması 60
Şekil 4-3: Ülkenin İthalat Yapmaya Başlaması 62
Şekil 4-4: Ülkenin İthalata Gümrük Vergisi Uygulamasının Neticeleri 64
Şekil 5-1: Farklı Esneklikteki Talep Eğrileri 74
Şekil 5-2: Talep Esnekliğine Dair Misaller 78
Şekil 5-3: Bir Doğru Üzerindeki Esnekliklerin Mukayesesi 80
Şekil 5-4: Bir Doğru Üzerindeki Farklı Esneklikler 81
Şekil 5-5: Farklı Noktalarda Talebin Fiyat Esnekliği 82
Şekil 5-6: Farklı Noktalarda Toplam Harcamalar 83
Şekil 5-7: Farklı Esneklikteki Arz Eğrileri 86
Şekil 5-8: Arz Esnekliğine Dair Misaller 88
Şekil 6-1: Çimento Piyasası 97
Şekil 6-2: Sosyal Maliyetli Çimento Piyasası 98
Şekil 6-3: Sosyal Faydalı Öğrenim Piyasası 100
Şekil 6-4: Islah Vergisi 107
Şekil 6-5: Kirletme İzinleri 108
Şekil 7-1: Toplam Fayda ve Marjinal Fayda Eğrileri 112
Şekil 7-2: Fayda Farksızlık Eğrileri 115
Şekil 7-3: Fayda Farksızlık Eğrilerinin Kesişmeleri Durumu 116
Şekil 7-4: Marjinal İkame Oranının Şekilsel Analizi 118
Şekil 7-5: Azalan Marjinal İkame Oranı 121
Şekil 7-6: A ve B Mamulleri Arasında Tam İkame Durumu 124
Şekil 7-7: A ve B Mamulleri Arasında Sıfır İkame Durumu 125
Şekil 7-8: Bütçe Doğrusu 126

Şekil 7-9: Bütçe Doğrusunun Kayması 129
Şekil 7-10: A Mamulünün Fiyatının Değişmesi ve Yeni Bütçe Doğrusu.....132
Şekil 7-11: B Mamulünün Fiyatının Değişmesi ve Yeni Bütçe Doğrusu.....134
Şekil 7-12: Tüketici Dengesi 135
Şekil 7-13: Gelir – Tüketim Eğrisi 138
Şekil 7-14: A Mamulü Eğimli Gelir Genişleme Yolu 139
Şekil 7-15: B Mamulü Eğimli Gelir Genişleme Yolu 140
Şekil 7-16: Karışık Eğimli Gelir Genişleme Yolu.....140
Şekil 7-17: A Mamulünün Fiyatının Düşmesi ve Yeni Tüketici Dengesi 141
Şekil 7-18: B Mamulünün Fiyatının Yükselmesi ve Yeni Tüketici Dengesi 142
Şekil 8-1: Toplam, Ortalama ve Marjinal Ürün.....152
Şekil 8-2: Farklı Faktör Bileşimleri ve Eş-Ürün Eğrileri 155
Şekil 8-3: Eş-Ürün Eğrilerinin Kesişmeleri Durumu 158
Şekil 8-4: Marjinal Teknik İkame Oranının Şekilsel Analizi 159
Şekil 8-5: Azalan Marjinal Teknik İkame Oranı 162
Şekil 8-6: Eş-Maliyet Doğrusu.....165
Şekil 8-7: Eş-Maliyet Doğrusunun Kayması.....168
Şekil 8-8: Sermayenin Fiyatının Değişmesi ve Yeni Eş-Maliyet Doğrusu 172
Şekil 8-9: Emeğin Fiyatının Değişmesi ve Yeni Eş-Maliyet Doğrusu 173
Şekil 8-10: Üretici Dengesi 175
Şekil 8-11: Şirketin Genişleme Yolu.....176
Şekil 8-12: Sermayenin Pahalanması ve Yeni Şirket Dengesi 178
Şekil 8-13: Emeğin Ucuzlaması ve Yeni Şirket Dengesi 179
Şekil 9-1: Sabit Maliyet Doğrusu 189
Şekil 9-2: Ortalama Sabit Maliyet Eğrisi 190
Şekil 9-3: Değişken Maliyet Eğrisi 192
Şekil 9-4: Ortalama ve Marjinal Değişken Maliyet Eğrileri.....193
Şekil 9-5: Değişken Maliyet Eğrisi ve Marjinal Değişken Maliyet.....194
Şekil 9-6: Toplam Maliyet Kalemleri.....195
Şekil 9-7: Ortalama ve Marjinal Maliyet Eğrileri.....197

Şekil 9-8: Uzun Dönemde Toplam Maliyetlerin Seyri 198
Şekil 9-9: Kısa Dönemde Üretim Kapasitesi ve Ortalama Maliyet 199
Şekil 9-10: Farklı Kısa Dönem Ortalama Maliyet Eğrileri.....199
Şekil 9-11: Uzun Dönem Ortalama Maliyet Eğrisinin Elde Edilmesi 200
Şekil 10-1: Tam Rekabet Piyasasında Fiyat 208
Şekil 10-2: Toplam Hasıla ve Fiyat 209
Şekil 10-3: Tam Rekabet Piyasasındaki Şirketin Toplam Gelir ve Toplam Maliyet Eğrileri 214
Şekil 10-4: Tam Rekabet Piyasasındaki Şirketin Kar ve Zararları 215
Şekil 10-5: Toplam Hasıla ve Toplam Maliyet Eğrilerinin Eğimleri 216
Şekil 10-6: Rekabetçi Şirketin İktisadi Kârı 218
Şekil 10-7: Rekabetçi Piyasada Normal Kâr 220
Şekil 10-8: Rekabetçi Piyasadan Çıkması Gereken Şirket 224
Şekil 10-9: Rekabetçi Piyasada Kalması Gereken Şirket 225
Şekil 10-10: Rekabetçi Piyasada Kalınması İçin Gereken Asgari Fiyat.....226
Şekil 10-11: Rekabetçi Piyasada Kısa Dönem Arz Eğrisi 227
Şekil 10-12: Rekabetçi Piyasada Kısa Dönemde İktisadi Kâr.....229
Şekil 10-13: Rekabetçi Piyasada Kısa Dönemde Zarar 230
Şekil 10-14: Rekabetçi Piyasada Kısa Dönemde Normal Kâr.....232
Şekil 10-15: Rekabetçi Piyasada Kısa Dönemde Aşırı Kâr.....233
Şekil 10-16: Rekabetçi Piyasada Uzun Dönemde Normal Kâr 234
Şekil 11-1: Sürekli Azalan Ortalama Maliyet 240
Şekil 11-2: Rekabetçi ve Monopol Şirketlerin Talep Eğrilerinin Mukayesesi 241
Şekil 11-3: Monopol Şirkette Toplam Hasıla, Ortalama Hasıla ve Marjinal Hasıla Eğrileri 244
Şekil 11-4: Monopol Şirketin Aşırı Kâr Elde Etme Durumu 246
Şekil 11-5: Piyasa Denge Miktarının Etkinliği.....248
Şekil 11-6: Monopol Şirketin Toplumsal Faydaya Zararı 249
Şekil 11-7: Monopol Şirketin Sebep Olduğu Toplam Fazla Kaybı 250
Şekil 11-8: Monopol Şirketin Tek Fiyat Uygulaması.....252
Şekil 11-9: Monopol Şirketin Eksik Fiyat Farklılaşması.....253

Şekil 11-10: Monopol Şirketin Tam Fiyat Farklılaşması Yapması 254
Şekil 12-1: Tekelci Rekabet Piyasasındaki Şirketin Aşırı Kâr Elde Etmesi.....263
Şekil 12-2: Tekelci Rekabet Piyasasındaki Şirketin Zarar Etmesi 264
Şekil 12-3: Tekelci Rekabet Piyasasında Uzun Dönem Dengesi 265
Şekil 12-4: Uzun Dönem Dengelerinin Mukayesesi 267
Şekil 13-1: Zanlı İkileminde Şahısların Tercihleri ve Neticeleri.....274
Şekil 13-2: Piyasadaki Şirketlerin Maliyet Yapıları ve Piyasada Fiyat ve Üretim 276
Şekil 13-3: Piyasadaki Şirketlerin Birlikte Davranmaları Durumu 277
Şekil 13-4: B Şirketinin Anlaşmaya Uymaması Durumu.....278
Şekil 13-5: B Şirketinin Hile Yapması Durumunda A ve B Şirketleri 279
Şekil 13-6: Her İki Şirketin de Anlaşmaya Uymaması Durumu 280
Şekil 13-7: Zanlı İkileminde Şirketlerin Getirileri 282
Şekil 14-1: Geriye Kıvrımlı Bireysel Emek Arz Eğrisi.....289
Şekil 14-2: Bireysel Emek Arz Eğrileri.....290
Şekil 14-3: Piyasa Emek Arz Eğrisi 291
Şekil 14-4: Emek Arz Eğrisi ve Değişme.....292
Şekil 14-5: Tam Rekabetçi Şirketin Kısa Dönem Emek Talep Eğrisi.....298
Şekil 14-6: Tam ve Eksik Rekabetçi Şirketlerin Emek Talep Eğrileri 300
Şekil 14-7: Emek Talep Eğrisi ve Değişme.....301
Şekil 14-8: Çeşitli Emek Talep Esneklikleri 303
Şekil 14-9: Kısa ve Uzun Dönem Emek Talep Eğrileri.....305
Şekil 14-10: Tam Rekabetçi Emek Piyasasında Denge.....306